

ב"ה. ימות המשיח - חודש החגים ה'תשפ"ב

תשורה

תשורה

משמחת ברית המילה של החייל בצ"ה
למשפחת דורון

צפת עי"ה"ק, ארה"ק תובב"א
ז' תשרי ה'תשפ"ב, תהא שנת פלאות בכל

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

דורון - עפולה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כטי' תמוז תשי"ב

ברוקלין, נ. י.

מרת אילנה תי'

ברכה ושלום

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל
טוב והכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו ונקרא
שמו בישראל משה שי' ,

הנה יה"ר מהשי"ת שכשם שהכניסוהו לברית
כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ויגדלוהו מתוך הרחבה.

ברכת מזל טוב

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בהולדת בנו שי', והגיענו לחגוג בעיתו ובזמנו את הכנסתו בכריתו של אאע"ה.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידינו ומכרינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את הרך הנולד שי' בברכת מזל טוב, ולאחל לו שיזכה לגדול כחיי"ל נאמן בצבאות השם ולפעול את הגאולה מתוך הרחבה בחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

ברגשי גיל וחדווה אנו שמחים להגיש בזה תשורה לנוטלים חלק בשמחתנו, מיוסד על הנהגתו הקדושה של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

הקובץ שלפנינו כולל לקט סיפורי חסידים מפי השמועה, ונדפס בהמשך לקובצי "מפי השמועה" שי"ל בשמחות קודמות במשפחתנו.

וזאת למודעי, כי הסיפורים שנכללו בתשורה זו נלקטו מתוך דברים שנאמרו בעת התוועדויות חסידותיות, ומטבע הדברים סיפורים שלא נרשמו מפי מעתיקי השמועה, נאמרו בהקשרים שונים ובשעות הלילה המאוחרות - מן הנמנע שלא ייפלו בהם שגגות בפרטים מסוימים, אך עשינו את שביכולתנו לנפות התבן מן הבר ולהציג בפני הקוראים את הסיפורים הנבחרים.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת בני ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י מברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית - שנזכה ללכת משמחה זו, לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם", ויהפכו ימים אלו מיגון לשמחה ולמועדים טובים, בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ותיכף ומיד ממש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

משפחת דורון

צפת עיר הקודש תובב"א

מפי השמועה

לקט סיפורי חסידים

להתווכח בידידים

ר' אשר ששונקין ור' מענדל היו ידידי נפש, ופעם אירע שהתוועדו יחד והחלו להתווכח אודות ענין מסויים וכל אחד אחז בתוקף בדעתו.

לאחר מכן סיפר ר' מענדל, שאחרי ההתוועדות חשב לעצמו מדוע היו צריכים להתווכח על ענין זה בפני כולם (ככל הנראה היה זה ענין פרטי), עד שנפל בדעתו שהיה זה כדי להמחיש לכל מי שהשתתף בהתוועדות שאפשר לחלוק על השני בתוקף, ועם זאת להישאר ידיד שלו בלב ונפש...

כשמתכוונים באמת...

פעם הגיע אברך להודות לר' מענדל על זה שבמשך שנים ארוכות המתין לזרע של קיימא, ולפני שנה ר' מענדל בירך אותו והנה כעת חיה והוא זכה לחבוק בן. ר' מענדל ביטל את דבריו, ושאל אותו כיצד ייתכן שכתוב במדרש שמהקללה של אבימלך יצחק התעוורר? כיצד קללה של רשע זה יכולה להשפיע על הרבי? אלא שכאשר מתכוונים באמת, אפילו אבימלך יכול לפעול, ומרובה מידה טובה. זוהי פעולתם של רבותינו נשיאינו, שהתפילה שלהם על כלל ישראל היא בגלל שאכפת להם והם מתכוונים באמת - ולכן כל אחד יכול לברך, רק צריך שיהיה באמת אכפת מהזולת...

חסידים מכוסים

א' שאל את ר' מענדל כיצד החזיק מעמד בכל הייסורים בגלות, והשיב שהתבונן כל הזמן במה שמבואר בתניא שהייסורים הם חסידים נעלים

אל תסתכל בקנקן

ר' מענדל פוטרפס סיפר שפעם היה סוחר אתרוגים אצל אדמו"ר המהר"ש והראה לו אתרוגים שונים, וביניהם היה אתרוג אחד שהיה בתכלית ההידור והיופי, אלא שהיה פגום ופסול, ואדמו"ר המהר"ש הראה לסוחר את האתרוג ואמר לו: הנה ראה, יכול להיות יהודי שנראה שלם בתכלית ההידור אך הוא 'פגום', ויכול להיות אתרוג שלא נראה טוב ואף אחד אינו חפץ בו, אך הוא כלי להמשכת האור האלוקי כאן בעולם הזה.

יש לנו בעיה משותפת

פעם ישבו בשבת בצהריים להתוועדות, ונכנס למקום יהודי שלא נמנה על חוגי החסידים ומעולם לא ראה התוועדות חסידית, וכשראה חבורה של יהודים יושבים יחד, שאל אותם לשם מה התאספו? השיב לו ר' העשל צייטלין: "יש לנו בעיה משותפת, ואנחנו מטכסים עצה כיצד להתגבר עליה".

כשמבטו החוקר של השואל לא נרגע, ביאר לו ר' העשל: "הקב"ה שלח אותנו לעולם הזה שהנשמה תבצע את שליחותה, אבל יש לנו בעיה משותפת, שלכולנו יש יצר שמפריע למלא את השליחות, ומשום כך התאספנו כדי למכס עצה נגדו!".

הדברים שיצאו מהלב נכנסו אל הלב, עשו עליו רושם גדול והוא הצטרף להתוועדות זו, ולהתוועדות שאחריה, ועד מהרה החל להימנות בעצמו על חוגי החסידים.

הגיב על כך הרבי: "ישנם כאלו שנמצאים
רחוק, אבל הם קרובים!".

אור כנגד אור

אשה שכתבה לרבי (בשנת תשי"ז) שדואגת
מכך שנרות השבת שלה נופלים וכבים, כתב
הרבי שזהו כעין סימן לכך שבעלה צריך להוסיף
בלימוד החסידות, המאור שבתורה, והוספה באור
ברוחניות, תגרום לכך שהבית יהפוך למואר בכל
המובנים.

3 שאלות מנחות

המשפיע הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן אמר
פעם שכל אחד צריך להציב בפני עצמו 3 שאלות
בחשבון נפש האישי שלו מידי יום: איפה אני
נמצא? לאיפה אני רוצה להגיע? לאיפה אני יכול
להגיע?

גרינגלאס' אני לא מכיר...

ר' הערשל פייגלשטוק דיבר עם הרבי שליט"א
(עוד לפני הנשיאות) ובתוך הדברים אמר
"גרינגלאס אמר", אז הרבי עצר אותו ושאל "מי
זה גרינגלאס?", אז הוא חייך ואמר "גרינגלאס,
גרינגלאס, כמה גרינגלאס יש!", הרבי אמר לו
"גרינגלאס אני לא מכיר, הרב גרינגלאס, שליח
כ"ק מו"ח אדמו"ר - אני מכיר".

היות הגוף בריא ושלם

לאשתו של הרה"ח ר' הערשל פייגלשטוק היו
הוראות מפורטות מהרבי בקשר להנהגת הבית
וגידול הילדים. כך לדוגמא אחרי אחת הלידות
הרבי אמר לה שהיא צריכה לאכול בשר בקר
מבושל, וכשהיא כתבה לרבי שאין להשיג בשר
בקר בשחיטת ליובאוויטש הרבי ציווה עליה
לאכול מההכשר המצוי...

מעלמא דאתכסיא. המשיך אותו אחד ושאל:
ועדיין, ההתבוננות היא בראש, והמקל מכה בגוף?
אמר לו ר' מענדל: כאשר הענין מונח בראש, הגוף
פחות מרגיש את המקל!

לפי הכובע

פעם התבטא ר' שמואל לויטין שפעם היה ניתן
לזהות חסיד ברחוב על פי זה שכובעו היה שמוט
על צידו, היות שהיה שקוע בלחשוב חסידות,
וממילא הצורה שבה הכובע היה מונח על הראש,
לא תפסה מקום...

מודעה רבה לאורייתא

אדמו"ר הריי"צ התבטא שפעם היה נהוג
אצל חסידים שאחרי התוועדות היו מכים על
השולחן ומכריזים: "מכאן מודעה רבה לאורייתא
- אור ייטא. עם מה הולכים מכאן? מה לוקחים
המשתתפים איתם?"

שבחה מבורכת

ר' מענדל פוטרפס פנה פעם לחסיד שהיה
בלבו טרוניה על חברו, ושאל אותו כיצד יתכן
שאדם ששכח להזכיר בברכת המזון את ייחודיותו
של היום, זוכה לברך ברכה שלימה נוספת (אם
נזכר קודם הטוב והמטיב) שסתם כך לא זוכים
לה?

אלא מכאן הוכחה, שלפעמים דווקא טוב
לשכוח...

רחוק אבל קרוב

פעם סיפר א' החסידים לרבי שהגיע לבית של
שליח בעיר מסויימת ונקש על דלת ביתו, וחלף
זמן ניכר עד שהוא פתח לו את הדלת, וכששאל
אותו מדוע לקח לו זמן רב כל כך לפתוח, השיב
השליח שהוא נהוג שלפני שפותח את דלת הבית
הפונה לרחוב - הוא לובש קודם לכן כובע וחליפה.

על עבירות אין ספיקות...

אמרו חסידים:

כאשר אדם בשמחה, היצר מפיל לאדם כל מיני מחשבות שגורמות לו להרהר ולתהות האם השמחה היא אמיתית או מזוייפת, האם היא שמחה של קדושה או שמגיעה מהצד השמאלי, ועוד כל מיני שאלות מסוג זה, לעומת זאת כאשר אדם נופל בעצבות, אף פעם היצר לא מפיל לו מחשבות כאלו...

שיכור מהתפילה

באחת השבתות שר' זלמן משה סיים תפילת שחרית בשעת צהריים מאוחרת, הלך לביתו של ר' משה גוראריה וראה את החסידים מתוועדים סביב שולחן ערוך בכל טוב - לפי ערך הימים ההם. מייד כשנכנס לא יכל לסבול את המחזה שיושבים ומתוועדים כששקועים בכזו חומריות, ומושך את המפה עם כל תכולתה על הרצפה. אחד החסידים שהיה נוכח שם, אמר על ר' זלמן משה: "נו, מה יש להתפלא? הוא הרי שיכור מהתפילה..."

ויפול על פניו

בעיצומם של ימי המחלוקת, נכנס אחד המתנגדים לאדמו"ר הזקן ושאל אותו מדוע הוא נוהג בהתנשאות ורוממות כלפי החסידים, עומד על בימה מוגבהת, צועד בראש, וכו'.

כשאדמו"ר הזקן שמע את השאלה הוא הניח ראשו על השולחן ושקע בדביקות לזמן מה, ולאחר מכן הרים את ראשו וענה לו שכפי שבגוף האדם יש לראש מעמד מיוחד ביחס לשאר האיברים, והוא עומד מעל כולם ויש לו בגד בפני עצמו וכו', כך גם בראש של כללות עם ישראל.

אחרי שיצא אותו מתנגד, שאל אדמו"ר האמצעי את אביו מדוע נצרך לשקוע בדביקות בשביל לענות תשובה פשוטה שכזו?

השיב לו אביו: למדתי זאת ממושה רבינו שקודם שהחל לפעול כנגד קורח ועדתו, 'נפל על פניו' ועשה חשבון נפש ודקדק על עצמו האם רוצה לעשות זאת רק לשם שמים, או שמא חס ושלום מעורב בזה גם איזה-שהוא שמץ מכך שחרד לכבוד עצמו וכיו"ב. רק לאחר שהיה בטוח שהוא לא נאבק עבור עצמו אלא היות וכך הוא הרצון האלוקי - פנה להשיב למקנטרים עליו.

הסמיכה שנקרעה לגזרים

פעם אחד מתלמידי התמימים נסע ברכבת לקבל סמיכה מא' הרבנים, ובהשגחה פרטית גם הרוגוצ'ובער נסע באותה רכבת.

לכתחילה הבחור כלל לא חשב שביכולתו לקבל סמיכה מהרוגוצ'ובער, אך הרוגוצ'ובער שראה בחור מתומכי תמימים קירב וחיבב אותו כמנהגו כלפי התמימים, והחל לשוחח עמו בלימוד, התפעל ממנו, וכתב לו סמיכה עם שבחים נפלאים.

לבחור לא היה את השכל לרדת מהרכבת לאחר שכבר יש לו סמיכה ביד, והמשיך כפי תכניתו המקורית לנסוע לקבל סמיכה מאותו רב אליו נסע, וכך המשיך לשוחח עם הרוגוצ'ובער.

תוך כדי הדין ודברים אמר הבחור 'זוהי הרי משנה מפורשת', ולפתע סבר פניו של הרוגוצ'ובער השתנה, והוא ביקש את הסמיכה לידי וואמר שברצונו להוסיף עליה משהו, וברגע שהבחור נתן לו אותה - הוא קרע אותה לגזרים באומרו שמי שלא יודע להבחין בין משנה לברייתא - לא ראוי להיות רב בישראל...

עין בעי"ן יראו

כאשר הגיע שז"ר להשתתף בהתוועדות י"ט כסלו ב'שנת השבעים' וכובד לשאת דברים, התייחס לרצון של החסידים - והוא בתוכם - לראות את הרבי בהגעתו לארץ הקודש, והכריז בתוך דבריו בפאתוס: "עין בעי"ן יראו!".

להביא לו שני עוזרים משום שנחלש? האם זה יגרום לשיפור במצב רוחו או לשברון יתר? אינני זקוק לכסף, והעיקר שלא לצער יהודי.

☞ והוא ימשול בך

אמרו חסידים על הפסוק: "והוא ימשול בך", שהאשה היא רק המשל, באמצעותו מתרץ החסיד את אי השתתפותו בהתועדויות ובשיעורי החסידות הנלמדים ברבים, והמשל אין תפקידו רק לבאר את הנמשל...

☞ באגט טרי לתמימים...

פעם א' הגבירים בצרפת רצה לתרום לרווחתם של תלמידי הישיבה בכרינואה באגטים טריים מידי בוקר, ואילו ר' ניסן הורה שבכל בוקר יגישו להם את הבאגטים מאתמול, כשהם כבר קרים ולא לגמרי טריים, כדי שלא ישקעו בעניני העולם...

כשנודע על כך לרבי, הורה הרבי שלא לנהוג כך, והתבטא שכיום צריכה להיות האתכפיא בדברים אחרים.

☞ הטבע היהודי

פעם ניגש אחד התלמידים בתומכי תמימים והתאונן בפני המשפיע ר' חנוך הענדל שחסר אצלו באהבת ישראל.

ענה לו ר' הענדל: גוי מצד טבעו שונא כל יהודי, ויהודי מצד טבעו אוהב כל יהודי. אם תזרוק את הגוי' שהתנחל אצלך בלב, ותעורר את ה'יהודי' שבקרובך - תגלה את המציאות האמיתית, שאתה בעצם אוהב כל יהודי!

☞ צניעות בצניעות

באחת השנים לפני חופשת הקיץ קיבלו נשי ובנות חב"ד קראון הייטס הוראה לעסוק בלימוד והוראה של עניני צניעות, כאשר הרב חודוקוב

☞ רק אל תעשה נזק

באחד מתלמודי תורה חב"ד בארצות הברית, היה מחסור גדול בתקציב. ומנהלי המוסד ניסו לחתוך בכל מקום שאפשר, וגם היכן שאי אפשר...

שנה אחת הם חשבו על רעיון של איחוד כיתות, והטילו על מחנך אחד (הרה"ח ר' י. י.) שיחזיק 2 קבוצות גיל באותו חלל כיתה, כאשר בחצי הראשון של השיעור ילמד קבוצת גיל אחת בעוד הקבוצה השנייה חוזרת על לימודיה, ובחצי השני של השיעור - יחליף וילמד עם הקבוצה השנייה, והקבוצה הראשונה תחזור על הלימוד.

כיון שהמחנך היה מלמד בר-פועל, הוא הצליח במשימה הקשה וההנהלה ואף ההורים היו מאוד מרוצים, אך הוא עצמו נשחק מהמלאכה הקשה.

עם סיום השנה, ראתה ההנהלה כי טוב, והחליטה להטיל עליו לעשות זאת עם שלוש כיתות...

כאשר ניסה המחנך להתקומם ולטעון שעם שלוש קבוצות אין סיכוי שיצליח בכך, מסרו לו בשם ההנהלה שאם כך הוא חושב - ביכולתו להגיש את התפטרותו, והם כבר ימצאו מורה אחר שיעשה זאת...

המחנך שהרגיש חוסר אונים, התקשר לרב חודוקוב על מנת שיגבה אותו, אך הרב חודוקוב ענה לו שאכן אם הוא מרגיש שהוא לא מסוגל - אף אחד לא יכול להכריח אותו לעשות זאת, ואם הוא מרגיש שיהיה זה בבחינת 'עושה מלאכת ה' רמיה', שיתפטר, "אבל דבר אחד אני מבקש ממך, רק אל תעשה נזק למוסד של הרבי".

☞ אינני זקוק לכסף...

כאשר החסיד ר' בערק'ה חן הזדקן, דיווחו באי כוחו של הרבי למזכירות כי כבר אין בכוחו לבצע כראוי את תפקידו כממונה על קופת בית חיינו, והציעו להכניס מישהו שיסייע בעדו.

השיב על כך הרבי: מה יגידו לכן? שמבקשים

התבטא: "לדבר על צניעות בצניעות".

גם שאר הדברים הם שקר, אזי לא נורא להוסיף עוד שקר אחד...".

הזמן גרמא להצלחה ביר"ש

כאשר הרבית סימה אשכנזי כתבה לרבי על כך שלאחר האסון בפטירת אמה של אחת התלמידות בכיתה קיבלו על עצמן כל התלמידות להוסיף בהקפדה בצניעות, השיב הרבי: "והזמן גרמא להצלחה רבה ביראת שמים".

תהילים בדמעות

לפני הגעת תלמידי תומכי תמימים למונטריאול, משפחת ר' אליהו הכהן פריד, היתה מהמשפחות היהודיות שומרות מצוות הבודדות שגרו אז במונטריאול, והבת הגדולה, מרת שיינא חווה, התפללה כל העת שתזכה לחתן חסיד תלמיד חכם וירא שמים, ובני המשפחה הקרובים והמכרים ניסו להניא אותה ולשכנע אותה שלא תשקע בתקוות שווא באמרם שדי לה שתתפלל שתזכה להתחתן, והלוואי יהיה זה החתן ירא שמים... ואל לה להגזים עם בקשות.

למעשה, היא לא השתכנעה וכבר מעומדה על דעתה הייתה יושבת מידי יום בכיתה וקוראת במשך שעות ארוכות תהילים בבכיות שתזכה לחתן ירא שמים ותלמיד חכם, ואכן לבסוף זכתה להתחתן עם הרב יצחק הכהן הענדל, ראש ישיבת תומכי תמימים ורב קהילת חב"ד במונטריאול.

משל ה'גאלע' החסידי

אדמו"ר הרי"צ לחסיד חב"ד בפולין שרצה לקבל את ברכתו ועצתו לפני שהספיק לשמוע ממנו חסידות: צריכים להתנהג כמו שחסידים קשישים התנהגו, קודם חסידות ולאחר מכן יחידות. והמשל - לרגל קרושה כשהיא חמימה היא גם דביקה, ואילו כשהיא קרירה היא אמנם יותר עריבה אבל היא קרה ואיננה דביקה....

לומר חסידות כפי שאבי רצה

אדמו"ר הרי"צ התבטא פעם אודות עצמו: "לומר חסידות - אני יכול 24 שעות ביום, אבל לומר חסידות כמו שאבי רצה - עלי להכין עצמי לכך..."

צניעות - הכנה למשיח

בשנת תשל"א התקשר הרב חודוקוב לשליח הרב נחמן סודאק ואמר לו בתביעה: "מה עשו השלוחים שבביל להביא את משיח", ומסר לו שורת הוראות, כשרובם נגעו להקפדה של נשות השלוחים על לבוש צנוע, כהכנה לקבלת פני משיח.

עוד שקר אחד...

אחד מבניו של הרה"ח ר' שאול ברוק יצא לתרבות רעה וקצת נטה מדרך החסידות. כאשר הגיע בערב יום כיפור עם ילדיו להתברך אצל אביו, שאל אותו ר' שאול: מדוע הקדמת לבוא השנה?

השיב לו בנו שברצונו לגשת לאחר מכן להתברך גם מפיו של רב נוסף, ונקב בשמו של רב מגדולי המתנגדים לדרך החסידות....

הר' ברוק החל לחקור אותו האם הוא גבוה או שמן, ומשהשיב בשלילה, נענה ר' חיים שאול ואמר: אם כך אין לי בעיה שתלך אליו להתברך, רק לפני זה תאמר לילדים שהוא לומד הרבה חסידות....

ובמענה לתמיהת בנו, הסביר ר' חיים שאול: אם הוא ה' שמן או גבוה, הילדים היו חושבים שהברכה תלויה בגודל הגוף... ואם הוא לא שמן ולא גבוה - אז מה הילדים מבינים? שהולכים לקבל ממנו ברכה בגלל שהוא תלמיד חכם וצדיק, אם כך, אזי תגיד להם שהוא לומד הרבה חסידות, וזה יתקבל אצל הילדים.

"האי תבוא ותשאל, הרי זה שקר? נו, לא נורא,

על זה אין תירוצים...

הניגון 'אכן אתה א-ל-מסתתר' הוא שמח על אף שמדובר בו על ההעלם והסתר של הקב"ה, היות וכאשר אנו יודעים שכל מה שמתרחש בעולם הוא בעצם בא רק מהקב"ה שהוא טוב בתכלית, והכל זה "אכן אתה" - אזי קל יותר לקבל את המתרחש ולשמוח בזה.

קשוט עצמך

הרבי התבטא פעם בא' ממכתביו:

"חז"ל הקדמונים רמזו באומרם 'קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים', שכאשר מדובר בענין של קישוט - יכולה להיות הצדקה לסדרי עדיפויות של קדימה ואיחור בעבודה האישית, אך לא כאשר מדובר בענינים של פיקוח נפש".

לימוד חובת הלבבות

פעם נכנס הרה"ח ר' בנימין קליין לחדרו של הרבי בשעה שהרבי ענה על מכתבי חסידים, וכשהרבי הבחין בכניסתו, הניח את העפרון מידו ואמר לו: "היה אפשר לחסוך לפחות חצי מערימת המכתבים הזו באם היו החסידים מקיימים את הוראתי ולומדים את 'שער הבטחון' (שבספר חובת הלבבות)".

לבחורים אין קביעות...

הרבי אמר פעם ביחידות בשנות הלמ"ד לאחד הבחורים שנכנס לרגל יום הולדתו וביקש סדר בעבודה:

בחורים אינם יכולים לקבוע סדר מפורט למשך זמן ארוך, כיון שטבע הדברים הוא שמצבם מתחלף מזמן לזמן, ואפילו על כמה שבועות מראש לא ניתן לעשות סדר, וצריך להתייעץ במשפיע שעל אתר.

מתורתך רחק

הרבי התבטא פעם אודות הפסוק "קרבו רודפי

ר' מענדל ישב פעם בהתוועדות ב-770 ואמר:

"אז מ'זועט קומען למעלה און מ'זועט פון אונז מאנען: פארוואס מיר האבן ניט גלערענט, ניט דעגאווענט, ניט פארבריינגט, וועט מען נאך קענען ענטפערן אז מיר זיינען צו דעם ניט שייכות. אבער אז מ'זועט פון אונז מאנען: פארוואס האט איר ניט געזעצן אין א חסידישע פארבריינגען - צו דעם איז דאך יעדער איינער שייך! אויף דעם וועט מען קיין ענטפער ניט האבן..."

[כאשר נבוא למעלה ויתבעו ממנו: מדוע לא למדת? מדוע לא התפללת? מדוע לא התוועדת? הרי נוכל להשיב שאין לנו שייכות לזה, אך כאשר יתבעו ממנו מדוע לא ישבת בהתוועדות חסידית - לזה הרי כל אחד שייך, על זה לא יהיה לנו שום תירוץ!...]

התשלום על קיום הבקשה

בשעת החתונה של הרבי, עמדו הבחורים של הישיבה ב-3 שורות ליד הקיר, וכולם ללא יוצא מן הכלל נשמרו לקיים את פקודתו של אדמו"ר הריי"צ לעמוד במקומם ולא להידחף לשמוע ולראות.

ועבור זה ניגשו אליהם לאחר מכן הרבי והרבי הריי"צ ונתנו לכל אחד 'לחיים'.

משייה בהנהגה

כאשר החל הרבי בשנת תש"נ לנהוג באופן קבוע ללבוש סרטוק משי גם בימות החול, ולשנות את אופן הנהגתו בכריכות התפילין על זרוע היד במשך התפילה, דרשו החסידים שהשינויים בהנהגה הם נוטריקון 'משיח' (משי - בסרטוק, ח - כריכות על היד).

הסתרה בשמחה

חסידים הסבירו את הסיבה לכך שהקצב של

לדעת מה לשכוח...

מספרים, שפעם הגיע יהודי לאדמו"ר הזקן, והתאונן על כך שברצונו להתקרב לחסידות חב"ד, אבל קשה לו להתרגל לסגנון של תורת החסידות, מכיוון שהוא בא מרקע שונה.

אמר לו הרבי: תלך לישון עם גרביים, והרי זה קשה לשכחה. וממילא תשכח את סגנון הלימוד הקודם.

באו אחר כך חסידים לאדמו"ר הזקן וטענו: הרי אם זה קשה לשכחה הוא עלול לשכוח גם את התורה שלמד!

השיב להם הרבי: צריך לדעת מה לשכוח...

הסבירו חסידים: גרביים הוא גם מלשון גרבי יין, והמסר הוא: שכאשר אומרים "לחיים" על יין, ואז האדם שוכח קצת מעצמו - אז צריך לדעת מה לשכוח...

באותה סירה עם כולם

הר' יעקב יצחק המניק היה בחור אמריקאי שלא נמנה על חסידי חב"ד. הוא נכנס פעם ליחידות וביקש מהרבי עצה איזה חסידות ללמוד והרבי אמר לו שילמד תניא. כעבור זמן נכנס שוב ואמר שאינו מבין מאומה, והרבי אמר לו שאם כך שילמד דרך מצוותיך. חלפה תקופה נוספת והוא נכנס בשלישית ואמר שאינו מבין גם את זה.

אמר לו הרבי: מעט - בוודאי הבנת. להבין בשלימות - אף אחד לא יכול להבין... - אם כך, הרי שאתה עם כולם יחד...

קאך - רק במקום אחד

בהמשך, כאשר הרב המניק התמנה כרב במישיגן, קישר בין אחד מהבעלי בתים שלו שסייע להרה"ח ר' בער'ל שמטוב, והגיעו הדברים לידי כך שאותו בעל הבית כבר לא כל כך סייע לו עצמו, כי היה עסוק בסיועו לחב"ד...

הוא נכנס ליחידות אצל הרבי ו'התלונן', והרבי

זימה ומתורתך רחקו", שהרבה יותר קל להתאחד סביב עניין של קליפה אך כאשר מגיעים לעניין של קדושה פתאום מתחילים כל האידיאולוגיות לצוץ...

הידורים מול מהדרים

היה מורגל בפיו של הרה"ח ר' זלמן מרוזוב (מונטריאול): בדורנו יש יותר הידורים, ואילו בדורות הקודמים היו יותר 'מהדרים'...

את זה תשאיר בשבילם

כשהחסיד ר' מיכאל רסקין החל לעסוק בחנות ירקות, התקשרה הרבנית להזמין גזר לפסח.

כיון שבאותה תקופה היה מנהג נפוץ בחוגים מסויימים לקנות את הירקות לפסח כפי שהם מגיעים היישר מהסוחר, אף שהם מלוכלכים עדיין בבוץ ואדמה, שאל ר' מיכאל את הרבנית האם היא רוצה את הגזר "המהודר".

השיבה לו הרבנית: את הפוילעשטיק האלו תשאיר בשבילם...

עצות-זאנער

באחת השנים בבית חיינו, התקיעות לא יצאו בקלות ביחס לשנים עברו.

בסעודת החג שנערכה לאחר התפילה בדירת אדמו"ר הריי"צ, העז אחד המשב"קים והעיר שאם השופר לא הולך חלק ישנו פתרון לשטוף את השופר בחומץ.

שמע זאת הרבי ואמר: עצות כדאי לתת לפני המעשה...

עומק מתנגד...

השפאלער זיידע אמר שאם יחטכו למתנגד את הלב ימצאו צלב, ואם לא - כפרה...

מודה, אבל אני לפניך

אחד מבאי בית כנסת חב"ד ב'נחלת בנימין' בתל-אביב היה מורגל בפיו לומר: "אמנם 'מודה', אבל 'אני לפניך'..."

הבוקר שאחרי

בבוקר שאחרי ה'שיחה הידועה' בליל כ"ח ניסן, התקשר א' החסידים להרה"ח הר' יהודה לייב גרונר בקשר לענין מסויים, והריל"ג שבדיוק יצא מהרבי, סיפר לו שכעת יצא מהקודש פנימה לאחר שאמר לרבי שה'עולם' מבלבל ומבוהל ממה ששמעו אתמול, והרבי ענה לו: "מה הם חושבים, שאני לא אמרתי הבוקר, 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח'?!...!"

סימן מובהק...

בעבר היו יהודיות בעלות אמונה פשוטה, שאך שלא ידעו קרוא וכתוב, ידעו שספר שמציינים בו את העמוד במספרים ולא באותיות הוא ספר חיצוני...

פעם אירע שהתגלגל ש"ס שהדפים בו היו ממוספרים במספרים ולא באותיות, ואחת מבנות ישראל שרק ידעה את אשר התחנכה בכיתה שזהו סימן זיהוי לספרים חיצוניים, גזרה את דינו של הש"ס לקריעה...

דמעות בהקפות?!...

הרב מנחם טייכטל נכנס פעם ליחידות בסיום חודש החגים והרבי העיר לו על כך שהזיל דמעות כשזכר באביו במהלך ההקפות, והורה לו להיות בקי בפרקים כ"ו-ל"ד בתניא, העוסקים בענין השמחה.

סימן הזיהוי של הס"מ

פעם יצא מלאך מארון הקודש וביקש ללמד את הבעש"ט תורה אך הוא גירש אותו מעל פניו.

השיב לו שהדבר מתקבל על הדעת, כיון ש"א מענטש קען נישט קאכען אויף צוויי פלעצער" [= אדם לא יכול להיות עם 'קאך' ב-2 מקומות]...

כשהרבי חשש מ'מתיחה'

כאשר דיווחו לרבי באמצעות הרב חודקוב על פטירתו של הרב קרסיק, היה זה בליל שבת (הדיווח היה באמצעות גוי שדיווח לחתן ר' הירשל חיטריק בברזיל, והוא דאג להודיע מזה בחצרות קודשנו), ניכרה על פניו של הרבי תדהמה, והרבי ביקש להמתין יממה כדי לוודא שידיעה זו אינה חלק מ'מתיחת 1 באפריל' (שחל בדיוק באותו יום)...

לא לכעוס בלב

הרבי אמר פעם לרב שווי ביחידות על כך שאמר שהוא מתאפק לא להראות את הכעס בפני התלמידים, שזה יותר גרוע מאשר לכעוס עליהם...

[שהרי לכעוס בלב לא מביא לשום תועלת. אם יש בכעס תועלת - זה רק כשמראים אותו בפני התלמידים (באמת, או רק שמראים להם כאילו כועסים), אך כעס בלב - מה התועלת בו?!...].

'משהו גדול' באמת

פעם יהודי רצה לתת צ'ק פתוח על דעת הרבי לכבוד י"א ניסן, והרבי אמר לו שינצל זאת למבצע מצה. כשאותו יהודי התפלא ואמר שהוא מדבר על 'משהו גדול', השיב לו הרבי שגם הוא מדבר על משהו גדול - שכל יהודי יקבל מצה שמורה.

היהודי התעקש ואמר לרבי שהוא מדבר על משהו גדול כמו בנין או מוסד מפואר, והרבי השיב לו: "בנינים גדולים - יש בווייליאמסבורג, המתנה שאתה יכול להעניק לי שעוד יהודי יקבל מצה שמורה!".

בגלל הגראבקיט

לכ"ק אדמו"ר המהר"ש נכנס עסקן אחד ממשפחת חסידים להתריע על פוגרומים ולהתייעץ וכו'.

הרגיע אותו הרבי ואמר לו שהוא היה באוהל ונאמר לו שלא יהיו פוגרומים.

העסקן לא התאפק מלחייך, והרבי אמר לו: החיוך אינו בגלל שאינך מאמין, שהרי אתה ממשפחת חסידים, אלא בגלל הגראבקיט...

הרב מענטליק צדק

בהתוועדות הידועה של חג הפורים תשח"י הרבי לקח 'לחיים' למלעלה מכל מדידה והגבלה, ובשלב מסויים החל דין ודברים בין הרב מענטליק שביקש להמשיך למלא את תפקידו כ'שר המשקים' ולמלא את הכוס, ובין זקני החסידים שבקשו למנוע זאת ממנו.

כשהבחין בכך הרבי, התבטא שאם לא יתנו לרב מענטליק למלא את תפקידו, ימנה שר המשקים חדש.

לאחר ההתוועדות שאל הרבי את המזכיר הרה"ח הריל"ג מה היה תוכן הדין ודברים, והוא סיפר כיצד הרב מענטליק טען שהמשקה מסייע לגילויים נעלים, ואילו הזקנים טענו שמי זקוק לגילויים, ואפילו הנעלים ביותר, אם הם מזיקים לבריאות, והרב מענטליק השיב להם שאצל הרבי יכולים להיות שני העניינים.

כששמע זאת הרבי, נענה ואמר שאכן הרב מענטליק צדק.

ימין על שמאל

היתה תקופה שבכל פעם שנכנס א' מתלמידי התמימים כאשר כפתור החליפה היה סגור שמאל על ימין, הורה לו הרבי לתפור כפתור פנימי שיאפשר לסגור את החליפה ימין על שמאל.

כאשר שאלו אותו התלמידים מדוע לא רצה ללמוד עם המלאך, השיב להם שלא היה זה מלאך, כי אם הס"מ בכבודו ובעצמו, וכששאלוהו מה היה סימן ההיכר לכן, השיב להם הבעל שם טוב: הרי פניו היו עצובות!

הפסיד את הכל

הרה"ח ר' עדין אבן ישראל אמר פעם שאדם שהפסיד מליון דולר - לא הפסיד כלום, אך אדם שאיבד את האומוץ - איבד את הכל.

בחופש אתה צריך לנוח

כאשר הר' יוניק סיפר לרבנית שקיבל תפקיד הדרכה בקעמפ, אמרה לו הרבנית שהוא מתאמץ בלימודים לאורך כל השנה, ובבין הזמנים הוא צריך לנוח ויעצה לו שלא לקחת על עצמו את התפקיד...

'המחלקה של בעלי'

פעם המשב"ק הרה"ח ר' אהרון שמשון יוניק הגיע בצהרי יום טוב של פסח לקחת אוכל מהבית אל הרבי, היות שהרבי נותר באותו יום טוב ב-770 ולא חזר לביתו, וכאשר הרבנית התעניינה אם כבר קידש והוא השיב בשלילה, התנצלה שאינה יכולה לתת לו יין לקדש, היות ו"היין הוא המחלקה של בעלי ואני לא רוצה להסתבך בזה", וזאת מכיון שהרבי החזיק את היין של פסח בארון מיוחד בסלון ואף אחד לא נגע בזה מלבד הרבי.

הפשט אחר לגמרי

שאלו פעם את אחד מגדולי החסידים עם מה הוא מתפלל? והשיב: עם הפשט של פירוש המילות.

תמהו השואלים וקבלו בפניו, אם כך, מה העניין והצורך בלימוד חסידות בשופי כהכנה לתפילה?

השיב להם: כשלומדים חסידות, פירוש המילות הוא 'גאר אנדערש'...

☞ המשימה הושלמה...

שמשו של הרה"ח הרד"ץ חן בערוב ימיו בירושלים לא היה פיקח גדול...

כאשר הרגיש הרד"ץ שעיתותיו ספורים, שלח את השמש לקבץ מניין, ואכן הוא יצא וכעבור זמן חזר והכריז בשמחה שהשלים את המשימה.

הרד"ץ חייך, הסתובב, ושבק חיים לכל חי...

☞ א ביטערע רגע

כ"ק אדמו"ר הריי"צ התבטא פעם: "אמנם 'לרגע קטן' ('לרגע קטון עזבתיך'), אבל זה 'א ביטערע רגע'..."

כששמעה זאת אמו, אמרה שבנה דייק ולא אמר 'שלעכט' אלא 'ביטער', היות ו'ביטער' יכול להיות גם תרופה.

☞ נארישקייט

פעם נכנס חסיד וסיפר לרבי שחלם על הרבי הקודם.

שאל אותו הרבי: "ישנת עם גארטל"? - 'לא', השיב החסיד.

"ואכלת טוב לפני השינה"? - 'כן', נענה והשיב החסיד.

"אם כך", אמר הרבי, "איז נארישקייט"...

☞ ג' קליפות!

חסיד זרק בדיחה ליד הרבי המהר"ש, והרבי הוכיח אותו: "בדיחות?! ג' קליפות הטמאות!!".

העיז אותו א' את פניו ואמר: "והרי גם הרבי חוזר גלייך ווערטאלאך".

השיב לו הרבי: אין יותר עקום מ'גלייך ווערטאלאך' כמו שלך...

☞ התפעלותו של ר' חיים מבריסק

פעם נזדמנו הרה"ח ר' מענדל חן ור' חיים בריסקער למסיבה אחת, והשיחה נסובה אודות עניני תורה ויראה, ובין הדברים הזכיר הרב מבריסק ציטוט מסויים מהרמב"ם ור' מענדל העיר ותיקן את לשון הרמב"ם.

אחד הנוכחים ניגש להביא ספר רמב"ם לבדוק עם מי הצדק, וכשהבחין בכך ר' מענדל, יצא מהחדר, ואכן נוכחו לראות שהצדק עם ר' מענדל חן.

ור' חיים התפעל מיציאתו של ר' מענדל יותר מהבקיאות שלו...

☞ הסידות פועלת!

כשרצו חסידים להביא ראייה שחסידות פועלת ומרוממת הביאו דוגמא משני חסידים, מגדולי מקושרי אדמו"ר המהר"ש ואבירי הדעת שבין חסידי ליובאוויטש, אחד (הרימ"ב) היה שקוע בספרי אפיקורסות, והשני היה שקוע בתאוות, ועל ידי לימוד החסידות נתעלו ונתרוממו.

☞ חסידים הרוגי מלכות

באחת השנים שהרה"ח ר' מענדל חן חנה בחצרו של אדמו"ר הרש"ב בימים הנוראים, פרץ בבכי בעת שהגיע לעשרה הרוגי מלכות, דבר יוצא דופן בליובאוויטש.

אחד החסידים שראה זאת חייך מעט, והיה ניתן לראות שאדמו"ר הרש"ב הבחין בכך והקפיד, וכשאותו חסיד ניסה לתרץ לאחר מכן את עצמו שחייך בגלל ענין אחר, לא הצליח להפיס את דעתו של הרבי.

סופו של דבר היה שגם ר' מענדל וגם אותו חסיד נהרגו על קידוש השם במסירות נפש ממש.

לא ממדבר הרים

שח הרה"ח ר' בער'ל מוצ'קין אודות המרבים לדבר בהתועדויות גבוהה גבוהה:

"לא ממדבר הרים", מדיבורים לא נכנסים להריון, המעשה הוא העיקר!

לעומת זאת, כשאף אחד מהיושבים לא רצה לפצות את פיו בשל אותה טענה בדיוק, נענה ואמר: "והרי על פי הלכה צריך קודם כל לדבר..."

לעתיד לבוא

בפי חסידים היה מורגל הפתגם: לעתיד לבוא, החסידים יהיו 'רביים', המתנגדים יהיו חסידים, והגויים יהיו מתנגדים...

פעם חזר על כך המשפיע הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן ואמר שאינו מבין כלל איזה סוג עלי זאת שלעתיד לבוא הגויים יהיו מתנגדים!...

ראש בערדליים

כאשר הרב רפאלוביץ התמנה כרבה של קרמנצ'וג (בהוראת אדמו"ר המהר"ש, על אף שמולו התמודד על התפקיד המלב"ם, והוא לא חשב שיש לו סיכוי מולו, אך בסופו של דבר המלב"ם נפטר לפתע בדרך והוא התקבל על מקומו לאחר שלא היה אף אחד אחר שהתמודד מלבדו ומלבד המלב"ם), הוא עסק 'לפרנסתו' מהצד גם בעריכת הסכמי סחר ומזכרי הבנות בין אנשי הקהילה, דבר שהיה אסור על פי החוק.

פעם אירע שאחד מאנשי הקהילה רצה שהרב יקל עבורו בעניין מסויים, אך הרב רפאלוביץ סירב בתקיפות, ואותו יהודי החליט להלשין על הרב על העיסוק האסור שלו, וכשהרב ראה כי כלתה אליו הרעה, הזדרז לנסוע אל הרבי, אך הרבי כביכול התעלם מחששותיו והורה לו שכאשר יגיע לעיר בה מתנהל המשפט יחזור שם את מאמר החסידות שהרבי אמר בשבת האחרונה.

על אף שראשו היה טרוד, התאמץ לקיים את

דברי הרבי, אך לא הצליח במאת האחוזים, וכאשר הגיע המשפט, החליטו לחנון אותו ולא לשלול ממנו את משרת הרבנות, אך לאסור עליו לחלוטין להתעסק בכל ענין אחר (למעשה, להשאיר את המצב על כנו).

כשהגיע יהודות לרבי, שאל אותו הרבי האם חזר את המאמר כראוי, והוא השיב את האמת. אמר לו הרבי: אם היית חוזר כראוי, גם היית מקבל אישור לערוך הסכמי מסחר, וסיים הרבי ואמר: "רגליים בערדליים כבר ראיתי, אבל ראש בערדליים!..."

(כיון שרוב עיסוקו בעריכת ההסכמים היה בנוגע לעסקי הערדליים. כך מספרים חסידים, אך ראו גוכי"ק שכתב הרבי על הנחת שיחת ש"פ ראה ה'ש"ת שמשפט זה נאמר בהקשר אחר לגמרי.)

'ופרצת' בצמיחה

ר' הענדל ליברמן רצה פעם להמחיש את המושג 'ופרצת' וצייר רכבת שפורצת חומה. כשראה זאת הרבי אמר לו שהיה עדיף לצייר עץ שצומח ובצמיחתו - פורץ ושובר את החומה.

ופרצת בבית העלמין

לאחר נישואיו של הרה"ח ר' יענק'ל נוטיק נמנה על אנשי ה'חברה קדישא' בסמרקנד, כאשר עצם העיסוק בזה היה כרוך בסכנה רבה.

בשנים אלו, כברית המועצות לא נתנו אישורי קבורה חדשים, למעט בקבר שכבר קיים ובתנאי שהנפטר בן משפחה (עד קרבה שלישית), ובאישור משפחת בעל הקבר.

בכל פעם שנפטר מישהו מבני הקהילה היהודית, הזדרזו אנשי החברה קדישא לצאת באמצע הלילה אל בית העלמין היהודי וחורטים את שם משפחתו על אחת המצבות בבית העלמין, ולמחרת הולכים למשרד ומבקשים את האישור הנדרש...

יום אחד הגיע אל אחד מחברי החברה קדישא קצין משטרה ואמר להם שהוא יודע מה הם

בבית, והוא הדביק וכיסה אותה עם צבע...
 כמובן שבתי התפילין הוחלפו, והמצב הוטב.

👉 השם אחד

לאחר חתונתו של הרה"ח ר' שייע ליפקין ע"ה, באחד הימים כאשר ישב בבית הכנסת והתפלל באריכות כהרגלו עד שעות אחר הצהריים, ניגש אליו המשפיע ר' אלטער שימחוביץ' ואמר לו: "השם אחד' זה לא שאין עולם, 'השם אחד' זה שאין כלה ואין שווער ואין שוויגער".

👉 בלי קבלת עול?!...!

א' מתלמידי התמימים בברינואה ניגש להרה"ח ר' ניסן נעמענאווא אחרי סדר נגלה בוקר וטען שאינו חש בטוב, אשר על כן שאלה בפיו: האם עליו להתפלל מנחה כעת אך בלא כוונה, או שילך לנוח קודם, בידיעה שיתכן שמא בגלל שאינו חש בטוב ישקע בשינה ויפספס את זמן התפילה?

ר' ניסן שקע למספר רגעים במחשבה, ולבסוף אמר לו: למעשה מה שאתה מבקש ממני זה ללכת לישון בלי אחריות. לא כך! תלך לישון עם קבלת עול והידיעה שאתה צריך לקום בזמן...

👉 סגולה בדוקה

מרגלא בפומיה של הרה"ח הרב יגאל פיזם ע"ה: "יהודי שמגיע לרגע שיש לו התלבטות בעניני עבודת השם, אם יעמוד ויצייר אל מול פניו את פני קודשו של הרבי וינסה לחשוב מה הרבי רוצה ממנו כעת - מובטח לו שיכוון לרצון העליון".

👉 לא זזו בלי נטילת ידיים

סיפר הרה"ח הרב יגאל פיזם ע"ה:

חקוק בזכרוני כיצד חסידים שנרדמו ב-770 על שולחנות הפארבריינגענ'ס תוך כדי

עושים, וכעת הוא מבקש שהיות ואביו נפטר וברצונו שיקברו אותו בקבורה יהודית שיקחו זאת על עצמם, וכשראה שהם חוששים שזוהי מלכודת, הודיע שאין ברצונו לדעת שום פרט אודות תהליך ומקום הקבורה, זמן הלוויה או כל פרט אחר, אך עדיין לא הצליח להפיס את דעתם.

שאל אותם הקצין: מה ביכולתי לעשות כדי שתתמצו?

חשב ר' יענקל מעט ופנה בבקשה נועזת, שהיות והשוק של חומרי הבניה נשלט באופן מלא בידי אנשי הממשל, אם יניחו משאית שלמה של חומרי בניין מכל הסוגים יחד עם הגופה במקום מוסכם, יקחו זאת על עצמם.

ואכן, הקצין עמד בדיבורו, ובחשכת הלילה שברו אנשי החברה קדישא את קיר בית העלמין ובנו אותו מחדש במרחק כמה מטרים מהקיר הקודם והרחיבו את בית העלמין...

👉 הצופה למרחוק

פעם א' מאנ"ש בארץ הקודש כתב לרבי על אחיו שסובל מכאבי ראש איומים, והרבי הורה לבדוק את התפילין של ראש, ולאחר הבדיקה התברר שהתפילין כשרות ומהודרות, ודיווחו על כך לרבי שלמרות זאת הכאבים לא פוסקים.

הרבי שב והורה על בדיקת התפילין, והפעם ניגשו לסופר אחר, ושוב נמצאו התפילין כשרות ומהודרות ואף ברצועות ובתי התפילין לא נמצא שום פסול או גריעותא, וכך חזר הדבר על עצמו 5 (!) פעמים, בכל פעם אצל סופר אחר, כשהתשובה של הרבי נותרת כבראשונה: בדיקת התפילין.

לבסוף, לקחו את התפילין אל הר' קרויים שעסק בייצור תפילין, והוא הוציא את הפרשיות, הפך ומילא אותם במים, וכעבור זמן קצר הבחינו כיצד מתחילים לנטוף מים.

היצרן החל לגרד את הצבע, ואז התברר שאצל היצרן המקורי של התפילין נתהווה חור

התוועדות, לא קמו משם בלי נטילת ידיים...

✎ חסיד הוא מטאטא

אמרו חסידים:

חסיד הוא כמו מטאטא - תפקידו להסיר את הלכלוך ולגלות את האמת הבוהקת, להכין את הדירה בתחתונים. פעם הוא משמש בהיכל המלך, ופעם הוא משמש לניקוי המדרגות. הוא מוכן תמיד לכל מטרה, ו'מונח על הצד' עם גב זקוף, אך בטל.

✎ ינזול קפה

סיפר המשב"ק ר' מענדל נאטיק:

הרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא ע"ה נהגה לשותות הרבה קפה, עד שפעם התבטאה על עצמה בבדיחות הדעת, 'הרי אומרים בלויבאוויטש שאם היו חותכים לסבא את האצבע לא היה נוזל דם כי אם חסידות, ואילו אצלי אם היו חותכים את האצבע לא היה נוזל דם כי אם קפה!...'.

✎ למה להיות טיפשים?...

החסיד ר' זאב ווילינקער נהג לומר לידידיו הסוחרים שנמנו על עדת המתנגדים: מילא זה שאינכם יודעים ללמוד - מהיכן שתדעו? זה שאינכם יראי שמים - נו... אבל למה עוד להיות טיפשים?...

✎ עולם הפוך ראיתי

מלבד תפקידו של הרה"ח ר' חיים שאול ברוך כמשפיע ומנהל ישיבת תות"ל בראשון לציון, שימש גם כרב שכונה.

באחד הימים נכנסו אליו בצעקות בעל ואשה, והבעל קבל בפניו שאשתו התרגזה עליו עד שגירשה אותו מהבית במקל מטאטא וברוב כעסה אף חברה בו חבורה.

ייעץ לו ר' שאול את מה שייעץ.

לאחר שיצא הפטיר ר' שאול לבני ביתו ואמר: "עולם הפוך ראיתי, אני רגיל מלימוד הגמרא שהטענות על 'מוכת עץ' ו'פתח תפוח' נאמרות

✎ ניגוני אור ישר

אמרו חסידים: ניגוני חב"ד וניגוני קרלין נראים לעיתים דומים מאוד בפנים רבות, ובכל זאת חילוק עיקרי יש ביניהם.

ניגוני חב"ד הם באופן ד'אור ישר', יש להם התחלה ויש להם סוף. לעומת זאת ניגוני קרלין, הרי הם באופן ד'מקיף' - קשה למצוא את התחלת הניגון וסופו...

✎ הביצה והתרנגולת

בין חסידי קוצק היתה מפורסמת ה'חקירה' האם הם מאמינים הרבי הוא משיח כי הם רוצים להפליא את גדולתו של הרבי, או שבגלל שרוצים להפליא את גדולתו של משיח הם אומרים שהמשיח הוא הרבי...

✎ משיח 'יפה'...

ר' אברהם מאיור אמר פעם: אני לא יודע מי משיח, אבל ברור לי דבר אחר, שאם משיח יהיה דומה לרבי, 'זועט ער זיין א פיינער משיח' [= הוא יהיה משיח 'יפה']...

✎ כאן מצחצחים את הראש

פעם שאל משהו בלויבאוויטש את המשפיע ר' מיכאל בלינער היכן הוא יכול למצוא סנדלר. שאל אותו ר' מיכאל: ועבור מה הינך צריך סנדלר? אמר היהודי: בשביל לצחצח את הנעליים.

השיב לו ר' מיכאל: "כאן בלויבאוויטש לא מצחצחים נעליים, כאן מצחצחים את הראש!..."

(ובגרסא אחרת, שהיה בדרך הליוכו בערב שבת כשראה משהו מצחצח נעליים בדביקות והפטיר לו הפתגם הנ"ל, שבלובאוויטש לכבוד שבת לא מצחצחים את הנעליים אלא את הראש).

אמר לו הרבי מהר"ש: והרי כתוב "בורא רפואות"?

- ענה לו רבי מנחם מענדל: כתוב "אדון הנפלאות" והוסיף: "זה כבר מאוחר מדי בשביל רפואות...". ובאמת, כעבור זמן מה הסתלק רבי מנחם מענדל.

הרבי מהר"ש עדיין היה בוורשה, ומיד כששמע על כך בא בפעם השנייה. רבי מנחם מענדל כבר שכב על הארץ מכוסה, ובני המשפחה שמרו עליו. הרבי מהר"ש נגש והסיר את הכיסוי מפניו, והביט בהם חזק מאד.

בני המשפחה שלא הכירוהו רצו לסלקו משם, אך המשמש הזהיר אותם שכאשר היה אצל הרבי מנחם מענדל, הוא כיבד אותו מאד, ולכן שלא יעזו לסלקו. לאחר מכן כסה הרבי מהר"ש את פני הצדיק ויצא.

כששאלו אותו לאחר מכן לפשר הדבר, הוא הסביר: קבלתי מאבי סימן, בעזרתו אפשר להכיר בפני צדיק אם הוא היה מנוטרי הברית בשלימות, "הכרת פניהם ענתה בס". פנים שלמות בסימנים אלו כמו שלו לא ראיתי מעודי, ולכן התבוננתי והסתכלתי בו חזק, כדי שאף פעם לא אשכח את דמות פניו.

בלי גבול בגבול

רבי הלל מפאריטש הגדיר בחריפות: "מתנגד הוא גבול, חסיד הוא בלי-גבול, רבי הוא בלי-גבול בגבול".

(גירסא זו שונה מעט מהנוסח המקובל, שהפתגם נאמר על בינוני-צדיק-רבי).

אור צדיקים ישמח

אמרו חסידים על הפסוק "אור צדיקים ישמח", ה'אור צדיקים' שהוא בגימטריא תניא, הוא זה שמביא ל'ישמח' ישראל בעושו, ישמח אותיות משיח.

אודות האשה, ואילו כאן לראשונה אני שומע את הטענות האלו אודות הבעל...

ר' יונה מהייב מסכנים

פעם נכנס הרה"ח הרב מרדכי שמואל אשכנזי עוד בעודו בחור לבית הכנסת ב'נחלת בנימין' בשעת צהריים כדי לשבת ללמוד, והרה"ח ר' זושא וילימובסקי וידידו הרה"ח ר' יונה איידלקופ היו שם.

ר' יונה שכב לישון על הספסל, ור' זושא חיכה לטרף כל שהוא שיכנס...

כשראה ר' זושא את הרב אשכנזי אמר לו שכשיבוא משיח, הקב"ה ישב בראש, הרבי כמלך המשיח מימינו, ור' יונה משמאלו, וכל החסידים יעברו לפניו כבני מרון כבקרת רועה עדרו. כל אחד הקב"ה ישאל אותו מדוע לא עסק כראוי בהפצת המעיינות. אם יגיד תשובה שהיה עסוק בענינים נעלים יותר, הקב"ה ישאל אותו אם היה עסוק בענינים יותר נעלים מהרבי, ואם ינסה לתרץ שהיה טרוד בבעיות גשמיות, קשיי הפרנסה בריאות וכו', הקב"ה ישאל אותו אם המצב שלו יותר גרוע מר' יונה...

בורא רפואות אדון הנפלאות

כאשר הרה"צ רבי מנחם מענדל מווארקיי חלה בסוף ימיו, נסע לוורשה על מנת להתרפא, ובסופו של דבר שם הסתלק ושם נטמן.

באותו פרק זמן שהה בוורשה גם הרבי מהר"ש, שאביו הסתלק רק שנתיים קודם לכן, והוא התמנה למלא את מקומו בנשיאות. כשהגיע לאזניו הידיעה על מצבו של הרב מווארקיי שמצבו אנוש והוא שוכב על ערש דווי, נכנס לבקרו כשהוא לבוש בבגדי סוחר מבלי שיזדהה ואכן הנוכחים לא הכירוהו.

תוך כדי השיחה שאל הרבי מהר"ש את רבי מנחם מענדל אם הוא לוקח רפואות, והוא ענה שלא.

סעפים שנאתי

אמרו חסידים: "סעפים שנאתי, ותורתך אהבתי", דוד המלך מעיד שהוא שונא את תלמידי החכמים שאוהבים לצטט את ההלכות בדקדקנות עם מקורותיהם באיזה סימן ובאיזה סעיף ההלכה, אך כאשר לומדים את התורה מתוך ידיעה והרגשה שזוהי תורתך, תורתו של הקב"ה, תורה לשמה, אזי "תורתך אהבתי"...

בקולו תשמעו

אמרו חסידים על הפסוק שאמר משיח לאליהו הנביא בנוגע לביאתו: "היום אם בקלו תשמעו", ש"בקלו" בגימטריא 'מנחם' ("משיח מנחם שמו"), אם תשמעו בקולו של משיח - אזי הוא אכן יבוא...

מקום שמחשבתו

ועוד מפיהם של חסידים: ידוע מהבעל שם טוב שבמקום של מחשבתו של אדם שם הוא נמצא, וכן ידוע שמחשבה אותיות בשמחה (תקוני זוהר תכון כב, סז, א), כאשר אדם נמצא במחשבתו במקום מסויים והוא בשמחה מזה, אזי אכן שם הוא נמצא, אך לא כן הוא הדבר אם הוא בעצבות...

חסידות בשטחיות?!...

"פעטער יוס'ה" דודו של הצמח צדק, אמר פעם: "בכל עניין ועניין, יש איך שהוא באופן חיצוני ואיך שהוא באופן פנימי. כשלומדים 'נגלה', גם שם צריך להתעמק ולא להסתפק בלימוד שטחי וחיצוני. אבל כשלומדים עניין בחסידות, ושם ללמוד בשטחיות?! זה כבר לגמרי 'לא לעניין'. כי כל מהותה של חסידות זה פנימיות וממילא אין בה כל מקום לחיצוניות..."

מי עשה הכל?

אחרי השואה הגיע הגאון ר' מיכאל דוב וייסמנדאל לארה"ב שבור ורצוצן מכל

התלאה, עד שממש לא הצליח למצוא לעצמו נחמה ומרגוע. אחד מידידי הקרובים יעץ לו להיכנס אל אדמו"ר הריי"ץ, באומרו שהרי גם הוא עבר תלאות קשות ורדיפות מייסרות.

כאשר הגיע הגרמ"ד אל הרבי ושפך לפניו את כל מרירות ליבו, הפסיק אותו הרבי מפעם לפעם עם שאלות שונות, ולאחר-מכן שאל אותו הרבי שאלה קצרה ופשוטה: 'נו, ומי עשה את כל זאת?' נענה הגרמ"ד בפסקנות: 'דער אויבערשטער!'

אמר לו הרבי: זה בדיוק מה שרציתי לשמוע מפך, שהקב"ה בכבודו ובעצמו עשה הכול...

הדברים האלו חדרו לליבו וניחמו אותו, ואכן בעקבות המפגש עם הרבי הקים משפחה בשנית התעודד וכו'.

חצי שעה מוקדם יותר

ר' זושא ריבקיץ עבר פעם לפני הרבי בחלוקת דולרים ואמר לרבי שהוא חוזר לארץ הקודש ולא יודע מה לענות לאנשים ששואלים אותו מדוע משיח עוד לא בא?

אמר לו הרבי: תאמר להם שיתפללו על כך שמשיח יגיע חצי שעה מוקדם יותר."

למה משיח עוד לא בא?

במעמד חלוקת הלעקאה בהושענא רבה תשמ"ח עבר לפני הרבי ילד קטן ואמר בקול: 'ווי וואנט משיח נאו', ענה לו הרבי: "אמן ואמן".

המשיך הילד ושאל את הרבי: למה משיח עוד לא בא?"

ענה לו הרבי: כי רק אתה שואל ומבקש... כל האנשים (והרבי הצביע על העומדים סביב) חושבים על פרנסה ועל בריאות וכל הדברים הטובים, ואף אחד לא חושב כמוך לבקש ברכה שמשיח יבוא. אם תשתדל שכולם ירצו ויבקשו שמשיח יבוא כמו שאתה רוצה ומבקש - משיח יבוא מייד."

בין השאר כי מעבר ללימוד שאוסף את הילדים בשבת, כדי למנוע אותם מחילול שבת נותן להם לשחק בפינג-פונג. כמענה על כך השיב הרבי: מנין ההיתר לשחק בזה בשבת?

בערוב ימיו של ר' אהרון מרדכי, נודע על המכתב הזה לבנו ר' טוביה וכיון שחיפש נושאים מעניינים לשוחח עם אביו בשעות הרבות ששהה לצידו בבית הרפואה, הכין את עצמו בלימוד אודות הנושא.

בפעם הבאה שהגיע לשהות לצד אביו החל לשוחח עמו אודות המכתב והעלה בפניו את התמיהה מדוע הרבי התבטא כביכול יש בעיה במשחק זה, והחל להביא ראיות שונות לדבריו. לפתע ראה כיצד פניו של אביו מרצינות ולמרות שכוחותיו היו דלים הוא הזדקף קמעה ואמר בתוקף: "אזוי דער רבי האט געהייסט!" [= כך הרבי ציווה].

ימות המשיח - יהודא עילאה

לאחר פטירתו של הרב גרוזמן, מראשי ישיבת תות"ל המרכזית בכפר חב"ד, מצאו ברשימותיו: "כד אתכפיא סטרא אחרא - בנין בית המקדש. להביא לימות המשיח - לא על ידי עבודת הבירורים היא יהודא תתאה, וצריך יהודא עילאה".

אשר 'יקרא' אתכם

אמרו חסידים: מדוע כאשר יעקב ביקש לגלות לבניו את קץ הימין הכתיב הוא: "את אשר יקרא איתכם"? אלא שהיעוד של ביאת משיח 'קרה' כאשר 'יקרא', כאשר בני יעקב 'קראו' זה לזה וישוחחו על ביאת משיח.

אמור מה שאומרים כך

בשמחת תורה תשכ"ח סימן הרבי לר' זלמן דוכמן ששימש כ'מכריז' ואמר לו להכריז דבר-מה. ר' זלמן היה נרגש מאוד והחל להקדים: "דער רבי, דער היילידער, דער נשיא...", כהקדמה להכרזה שהרבי ביקש ממנו לומר, אך הרבי עצר אותו ואמר לו: "זאגט וואס מ'זאגט איין!..." [= אמור מה שאומרים כך].

השומן העסיסי

בשנת תש"ג שיגר אדמו"ר הרי"צ מכתב לתלמיד, ר' משה אליהו גרליצקי, בו כתב לו בין השאר ברכה בנוסח מיוחד: "להיות מסור ונתון לאהלה של תורה ביראת שמים ובדרכי החסידות במסירות נפש, שיהיה כפי הנאה והמשבוח שבפולין, חסידישע תורה ומצוות, חסידישע עבודה שבלב בתפילה, וחסידישע מידות טובות און חסידישע אהבת ישראל מיט א ברען און קאך און אלץ אין דעם קבלת עול שמאלץ-טפעלע [= והכל עם 'השומן העסיסי' של קבלת עול].

כך הרבי ציווה!

ר' אהרון מרדכי זילברשטרום כתב פעם לרבי דו"ח על פעילותו של ר' נפתלי רוט בו דיווח

לזכות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

•

ולזכות

החייל בצבאות השם, הרך הנימול
בן הרה"ת אהרן משה וזוגתו מרת דבורה שי'
דורון

ולזכות אחיו, החיילים בצבאות השם
הת' מנחם מענדל שי', הת' צבי הירש שי', הת' יהודה שי'

•

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' מיכאל וזוגתו מרת אילנה שי' דורון
והרה"ת ר' משה וזוגתו מרת אריאלה שי' תמרי

וכל בני המשפחה המורחבת שיחיו,
שיזכו לגרום נחת רוח רב לכ"ק אדמו"ר שליט"א
בכל פעולותיהם הליכותיהם ומעשיהם,
ולפעול את התגלותו השלימה והמיידית
ותיכף ומיד ממש!

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו המלך המשיח לעולם ועד!